

Raport z badania warunków dla funkcjonowania firm z sektora MSP

Informacja o badaniu

Badanie dla Krajowej Izby Gospodarczej wykonała Agencja Badań Rynku OPINIA. Miało ono charakter wywiadu telefonicznego przeprowadzonego wśród 599 firm z sektora małych i średnich przedsiębiorstw zatrudniających od 10 do 249 pracowników. Wywiady przeprowadzone zostały w pierwszej dekadzie lutego 2006r. Respondentami byli właściciele, członkowie zarządu lub wyższa kadra kierownicza przedsiębiorstw. Reprezentatywna liczebnie próba badanych firm została dobrana losowo i była reprezentatywna również pod względem wielkości firm, lokalizacji na terenie Polski, rodzaju działalności (wg klasyfikacji EKD).

Przedsiębiorcy odpowiadali na 5 pytań dotyczących barier funkcjonujących w otoczeniu firm, stosunku władz publicznych wobec tych barier oraz planów rozwojowych swoich firm.

Celem badania było stwierdzenie, czy w warunkach dla prowadzenia działalności gospodarczej – stale monitorowanych przez KIG - nastąpiły zmiany i w jakim kierunku.

Warszawa, luty 2006

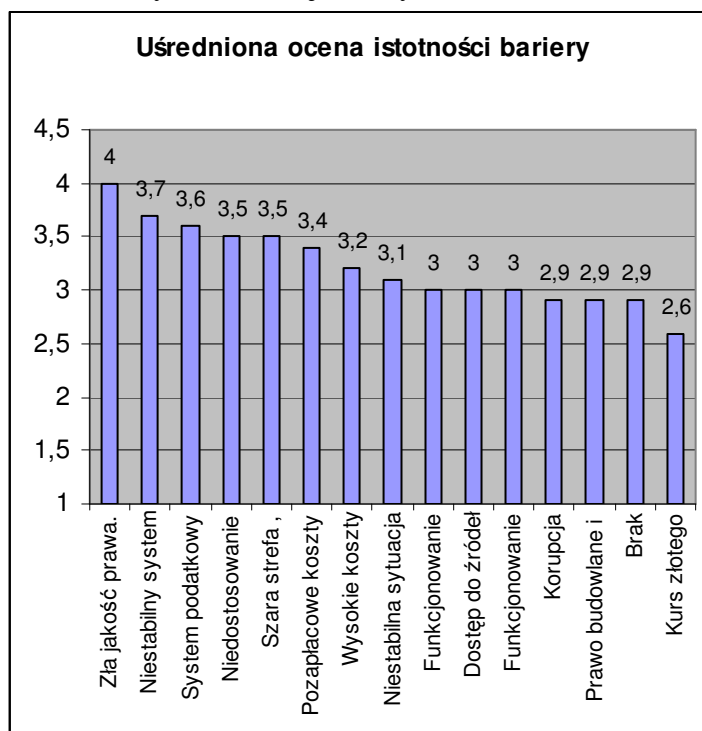

Wyniki badania

W pytaniu 1 przedsiębiorcy oceniali kolejno istniejące bariery dla działalności gospodarczej w skali 1-5, gdzie 1- bariera najmniej istotna a 5- bariera najbardziej istotna. Poniższa tabela wskazuje uśrednioną ocenę dla każdej spośród wymienionych w pytaniu barier, uszeregowanych w porządku od najbardziej istotnych do najmniej istotnych w odczuciu przedsiębiorców. W ostatniej kolumnie podano, jaki odsetek (%) badanych przedsiębiorców ocenił daną barierę jako 4-bardzo istotną lub 5-najbardziej istotną.

Zidentyfikowane bariery	Średnia ocena w skali (1-5)	% ocen na 4 lub 5
Zła jakość prawa. Niejasne nieprecyzyjne ustawy i rozporządzenia	4,0	69,0
Niestabilny system prawny	3,7	58,0
System podatkowy	3,6	56,0
Niedostosowanie prawa pracy do warunków funkcjonowania firm	3,5	53,9
Szara strefa , nieuczciwa konkurencja	3,5	53,8
Pozapłacowe koszty pracy	3,4	46,7
Wysokie koszty kredytów	3,2	40,5
Niestabilna sytuacja polityczna	3,1	43,2
Funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości	3,0	40,0
Dostęp do źródeł finansowania	3,0	35,4
Funkcjonowanie administracji skarbowej	3,0	35,2
Korupcja	2,9	36,3
Prawo budowlane i prawo zagospodarowania przestrzennego	2,9	35,1
Brak wykwalifikowanych pracowników	2,9	34,6
Kurs złotego	2,6	29,0

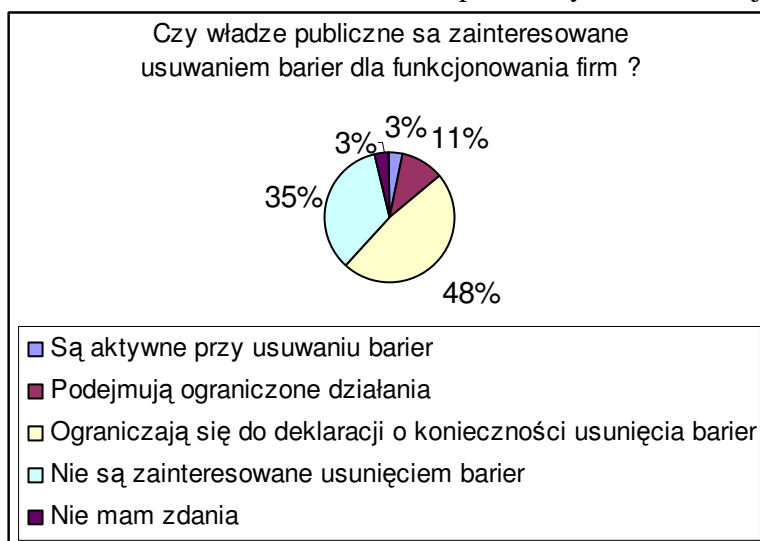
Poniższy wykres obrazuje, jaką średnią ocenę istotności dla funkcjonowania firmy nadali badani przedsiębiorcy poszczególnym barierom wymienionym w pytaniu. Bariery uporządkowano od bardzo istotnych do mniej istotnych.

Wnioski:

1. Niemal 70% badanych przedsiębiorców z małych i średnich firm przyznało, że bardzo istotną lub najbardziej istotną barierą w ich działalności jest zła jakość stanowionego prawa, przejawiająca się niejasnymi i nieprecyzyjnymi ustawami i rozporządzeniami. W skali istotności od 1-*najmniej istotna* do 5-*najbardziej istotna* bariera ta uzyskała najwyższą uśrednioną istotność - 4.
2. Kolejno, najbardziej istotne bariery dla badanych przedsiębiorców to: niestabilny system prawny – 3,7 (uśredniona ocena istotności bariery); system podatkowy – 3,6; niedostosowanie prawa pracy do warunków funkcjonowania firm – 3,5; szara strefa, nieuczciwa konkurencja – 3,5; pozapłacowe koszty pracy – 3,4.
3. Większość spośród wymienionych w pytaniu barier dla działalności gospodarczej jest oceniana przez przedsiębiorców na poziomie średnio-istotnym lub więcej niż średnio-istotnym (w skali 1-5 pod względem istotności tych barier dla firm). Uśrednioną ocenę na 3 lub wyżej otrzymało 11 spośród 15 zawartych w pytaniu barier.
4. Oprócz zidentyfikowanych (patrz w powyższej tabeli) barier ocenianych przez firmy sektora MSP w badaniu, przedsiębiorcy dodatkowo wymienili co najmniej kilkukrotnie takie, inne bariery jak: monopol dużych firm, brak kapitału, biurokrację, jako najbardziej istotne dla ich działalności.

Na pytanie 2 „Czy, w Pani/Pana ocenie, władze publiczne są zainteresowane usuwaniem barier dla funkcjonowania firm ?” 3,2% badanych odpowiedziało pozytywnie - iż władze są aktywne, a dalsze 11,2% -iż podejmują ograniczone działania. Zdecydowana większość odpowiedziała negatywnie tj., że władze ograniczają się do deklaracji o konieczności usunięcia barier – 47% badanych lub, że nie są zainteresowane usunięciem barier – 35,2%. 3,3% badanych nie miało zdania nt. stosunku władz publicznych do badanej kwestii.

Podjęcie władz publicznych do likwidacji barier dla działalności gospodarczej	Ilość odpowiedzi	%
Są aktywne przy usuwaniu barier	19	3,2
Podjęmą ograniczone działania	67	11,2
Ograniczają się do deklaracji o konieczności usunięcia barier	282	47,1
Nie są zainteresowane usunięciem barier	211	35,2
Nie mam zdania	20	3,3
razem	599	100

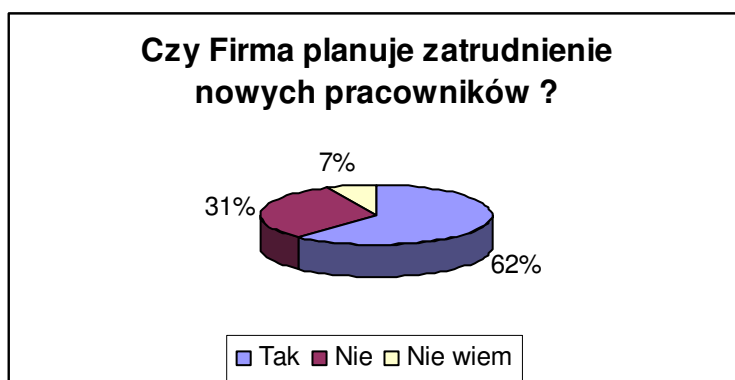
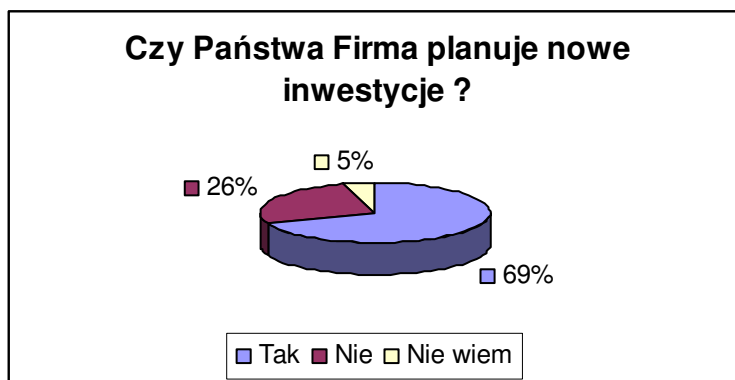
Wnioski: Blisko połowa badanych przedsiębiorców uważa, iż władze ograniczają się tylko do deklaracji, jeśli chodzi o usuwanie barier w prowadzeniu działalności gospodarczej. Dalsze ponad 1/3 badanych twierdzi, iż władze wcale nie są zainteresowane likwidacją barier. Tylko pozostały odsetek, czyli poniżej 15% dostrzega aktywność władz lub ich pewne ograniczone działania na rzecz usuwania barier, przy czym o aktywnym podejściu władz do problemu przekonanych jest tylko ok. 3% przedsiębiorców.

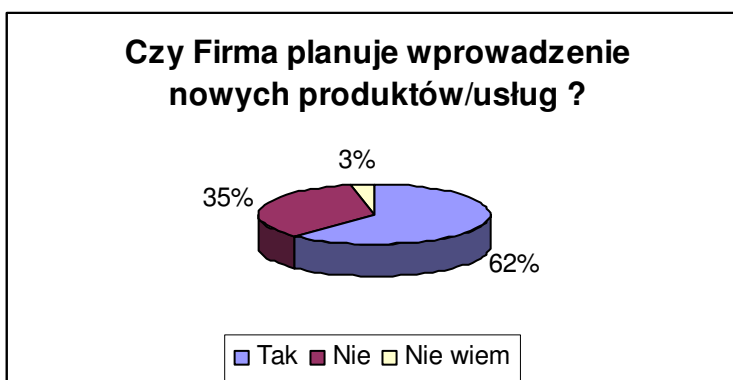
Na pytanie 3 „Jakie istotne bariery udało się usunąć według Pani/Pana w ciągu ostatniego roku?” zdecydowana większość - 69,4% badanych - stwierdziła, iż żadne istotne dla ich działalności bariery nie zostały usunięte, natomiast 21,4% przedsiębiorców nie potrafiło podać żadnych przykładów barier, które zniknęły. Tylko nieliczni przedsiębiorcy dostrzegli fakt usunięcia konkretnych barier i je wymienić.

Wniosek: Niemal 70% badanych twierdzi, iż żadne bariery nie zostały usunięte w ciągu ostatniego roku a ponad 1/5 badanych nie zna przykładu bariery, która zniknęła z ich otoczenia. W sumie dla ok. 90% przedsiębiorców nic nie zmieniło się w ich otoczeniu pod względem utrudnień dla prowadzenia działalności gospodarczej.

W pytaniu 4 przedstawiciele firm zostali zapytani o plany swoich firm na najbliższą przyszłość w zakresie inwestycji, zatrudnienia, wchodzenia na nowe rynki oraz wprowadzania nowych produktów lub usług.

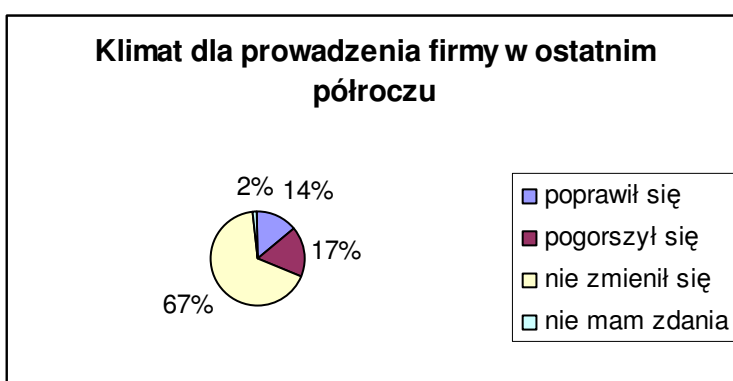
Poniższe wykresy ilustrują kolejno skalę, w jakiej firmy mają plany rozwojowe w wymienionych zakresach; wielkości wyrażone w procentach obrazują odsetek badanych, którzy udzielili odpowiedzi TAK, NIE lub NIE WIEM.

Wnioski: Średnio 2/3 badanych małych i średnich firm ma plany rozwojowe na przyszłość w co najmniej w jednym z badanych obszarów. Odpowiednio - 69% firm podejmie nowe inwestycje; - 62% firm zatrudni nowych pracowników; - 60% firm planuje wejście na nowe rynki; - 62% firm wprowadzi nowe produkty lub usługi na rynek.

W pytaniu 5 poproszono respondentów o ocenę klimatu dla prowadzenia działalności w ciągu ostatniego półrocza. Przedsiębiorcy mieli do wyboru cztery wskazania: klimat - poprawił się; - pogorszył się; - nie zmienił się; - nie mam zdania. Nastroje przedsiębiorców ujawnione we wskazaniach zobrazowano na poniższym wykresie, gdzie procentowe wycinki koła oznaczają odpowiednio odsetek respondentów.

Wnioski: Dla ponad 2/3 przedsiębiorców klimat biznesowy nie zmienił się, czyli nie nastąpiła poprawa ani pogorszenie warunków dla działalności gospodarczej. Dalsze 17% badanych uznało, że klimat się pogorszył a niespełna 14% respondentów stwierdziło poprawę.

Wnioski końcowe

1. Funkcjonujące w otoczeniu przedsiębiorców bariery dla prowadzenia firm stanowią dla znaczącej części przedsiębiorców **więcej niż średnio-istotne obciążenie**, tzn. są postrzegane jako bardzo lub najbardziej istotne w prowadzeniu firmy. Bariery, które identyfikowane są jako **najbardziej obciążające małe i średnie firmy, wiążą się z jakością systemu prawnego** w Polsce (zła jakość prawa; niejasne nieprecyzyjne ustawy i rozporządzenia, niestabilny system prawny, system podatkowy, niedostosowanie prawa pracy do warunków funkcjonowania firm).
2. Generalnie, **MSP nie widzą zainteresowania władz usuwaniem barier** i stwierdzają, iż władze nic nie robią w tym zakresie lub - czynią tylko słowne deklaracje. Zaledwie 3% badanych jest przekonanych o aktywności władz w znoszeniu barier a 11% dostrzega pewne ograniczone działania.
3. Nie nastąpiła poprawa nastrojów przedstawicieli małych i średnich przedsiębiorstw w ciągu ostatniego półrocza. Generalnie ocenili oni, iż klimat dla biznesu - nie zmienił się lub - uległ pogorszeniu (odpowiednio 67% i 17%). Jedynie 14% dostrzegło poprawę. W zestawieniu z wynikami badania oczekiwań odnośnie klimatu biznesowego, przeprowadzonego przez KIG na próbie ponad 2,2 tys. firm w okresie wrzesień-październik 2005, widać, że **nadzieje wśród firm na widoczną poprawę warunków biznesowych w tym roku były dużo większe***.

Należy pamiętać, że poziom oczekiwań przedsiębiorców w krótkim czasie znajduje odbicie w realnych tendencjach zmian w całej gospodarce. Po dwóch latach pełnych dynamicznych przemian i niepewności, **rok 2006 wydawał się tym okresem, w którym wszystkie okoliczności będą sprzyjać stabilizacji prawnej i zdecydowanej poprawie warunków działalności gospodarczej. Jak dotąd, przedsiębiorcy z sektora MSP tych zjawisk nie dostrzegli.**

4. W planach rozwojowych firm na najbliższą przyszłość (takich jak: nowe inwestycje, zatrudnienie nowych pracowników, ekspansja na nowe rynki lub wprowadzanie nowych produktów i usług) tkwi ogromny potencjał sektora MSP, dlatego usuwanie barier z otoczenia firm przyczyniłoby się do przyspieszenia tempa wzrostu gospodarczego kraju. **Tego potencjału nie wolno zmarnować**, dlatego KIG oczekuje skonkretyzowania deklaracji obecnego Rządu co do usuwania wymienionych barier i jest gotowa współpracować w tym zakresie.

Opracowanie
Biuro ds. Unii Europejskiej
Krajowa Izba Gospodarcza

* Poprawy warunków biznesowych w perspektywie kolejnego roku od okresu badania spodziewało się 39% ankietowanych, 45% nie oczekiwało żadnych zmian, 16% spodziewało się pogorszenia. Nadzieje na poprawę, czyli optymizm przedsiębiorców przeważał zatem nad pesymizmem o 23%. Pełne wyniki „Badania klimatu biznesowego w regionach Europy” *European Economic Survey 2006* są dostępne na stronie http://www.kig.pl/integracja_badania.php